

დროშა

გამოდის ყოველ-ღვინე ორშაბათს ბარდა.

ფასი განცხადებისა: სვრიქონზე რვა კაპ; განცხადება მიიღება ქარბოულს რუკულს და სხვა...
„Объявлѣнія изъ Россіи, Царства Польскаго и за границы принимаются только въ денг. которѣ объявл. Л. Метцль., Москва, Петровка, № 6.“
ცალკე ნომერი «დროშისა» ღირს 5 კაპუივი.

„დროშის“ რედაქცია—სასახლის ქუჩაზე, დ. სა-
რაჯოვის სახლში.
ხელის-მოწერა მიიღება თბილისში, რედაქციაშივე;
ქუთაისში, ჭილაძეების წიგნის მაღაზიაში. გარე ქუ-
მცხოვრებთათვის აღრესი: Въ Тифлисѣ, въ Редак-
цію „Дроша“.
ფასი: წლით 9 მ., 11 თვით 8 მ. 50 კ.; 10 თვით—
8 მ.; 9 თვით—7 მ. 50 კ.; 8 თვით—7 მ.; 7 თვით—
6 მ. 6 თვით—5 მ.; 5 თვით—4 მ. 50 კ.; 4 თვით—4
მ.; 3 თვ.—3 მ.; 2 თვ.—2 მ.; 1 თ.—1 მ.

ქურნალი „ნობათი“-ს გამოსვლა 1885 წელში. (წელიწადი მეორე)

საყოველთაო ყრმათა საკითხები სურათებიანი ქურნალი

ნობათი

პედაგოგიურის ნაწილის დამატებით—მშობელთა და აღმზრდელთათვის—მო-
მავალს 1885 წელში გამოვა იმავე პროგრამით, მიმართულებითა და სიერ-
ციით, როგორათაც 1884 წ.

ქურნალზე ხელის-მოწერა. წლიური ფასი ქურნალი „ნობათი“-სა—
ქალაქში დარიგებით და გარეშე გავზავნით, დარჩა იგივე, ე. ი. ოთხი მან.
მარტო ნახევარი წლის ხელის-მოწერა არ მიიღება. ცალკე ნომერი ღირს
ათი შაური.

სოფლის მასწავლებელთ შეუძლიათ გამოგზავნონ: თავ-და-პირველად
ორი მან. და დანარჩენი ორი მანათიც—მაისში. რომელთაც ამ რიგად ხე-
ლის-მოწერა მსურთ, პირ-და-პირ რედაქციას უნდა მიმართონ.

ხელის-მოწერა მიიღება: თბილისში—ქურნალი „ნობათი“-ს რედაქცია-
ში, ალექსანდროვის ბაღთან, ხაზინის გვერდით, მუშაინი-მეილიების სახლში
№ 7 და შავერდოვის წიგნის სააგენტოში. ქუთაისში—ძმ. ჭილაძეების წიგ-
ნის მაღაზიაში. შორში—ქ. შურცელაძისთან და თელავში—ივ როსტომა-
შვილთან.

შოსტის აღრესი: *Тифлисѣ, въ редакцію грузинскаго педагогичес-
каго журнала „Нобата“.*

(5-1) რედაქტორი გამომცემელი ა. ს. ლულაძე.

ზინაური პროზა

— მუშინწინ სალამოს იყო ჩვენის
ქალაქის ხმოსანთა ჩვეულებრივი მო-
რიგი კრება, რომელზედაც სხვათა-მო-

«დროშის» ძეგლტონი, ნაკმ. 28-ს

ჯარ არ დაბეჭდილი ხალხური

«L'homme à la peau de tigre»
par
CHOTA ROUSTHAWÉLI

„მეფხვის-ტყაოსანი“
ჭრანცუხუფს ენაზე ნათარგმნი
იონა მეუნარგასი. *)

მსოფლიოს დროში ძნელად მოსა-
ფიქრებელია იზოვებოდეს იმისთანა
თავდადებული ქართველი, რომელიც
მთელი თვეებით ჩაებას და შეუდგეს
თარგმნას ქართულ ეპიკურ პოემისას
ჭრანცუხუფს ენაზე; ძნელად მოსა-
ფიქრებელია, რომ მდიდარმა ქართველ-
მა კომერსანტმა, ახალმა მეცენატმა
ათას თუმანზე გადასდოს ლიტერა-
ტურის ნაწარმოებთა დასაბეჭდავად;—
ამ გვარი ჭაქტი ერთად ერთია ძვე-
კასიის ლიტერატურის ისტორიაში და
ამიტომ ღირს ამაზედ ლაპარაკი.

*) ეს შრომა ჩვენის გამოჩენილის ჰუმანის
შესახებ ეკოვინის ბ. მურიეს, რომელიც აპი-
როს მის დაბეჭდვას ფრანცუზულს ენაზე,
მაგრამ დაბეჭდვამდე დაგვიგადა და გად-
მოგვცა ჩვენ ჩვენს მკითხველებისათვის გა-
საცნობად.

რის ერთი საკურალღებო წინადადება
იქმნა განხილული ეს წინადადება წა-
რუდგინა საბუქოს ხმოს. ბატ. ნ. ნი-
კოლაძემ და შეეცებოდა ქალაქის გა-
ნათების საქმეს ვაზის მემწეობით. ნი-

მე მომანდა ბ. იონა მეუნარგამ
შემსწორებინა ჭრანცუხუფის თარგმან-
ნი რუსთაველის „მეფხვის-ტყაოსნისა“.
რაც უნდა სთქვან სხვათა, მე მგონი
საკირო არ არის უქვევლად ქართუ-
ლის ენის ცოდნა ამ პოემაზედ საკუ-
თარის აზრის წარმოსათქმელად: ენა,
დიდის აზრებითა, დიდის გრძობით,
დიდის ენებათ-ღელვით აღსავეს სა-
ქვეყნოა და ყველასათვის გასაგები
და თუ „მეფხვის-ტყაოსანი“ საუკეთე-
სო ქართული ქმნილებაა, მე მგონია,
ჭრანცუხუფს ენაზე არ უნდა გამჭირე-
ბოდა მისი გაგება.

მს რამდენიმე საუკუნეა, რაც რუს-
თაველი ყველასაგან ცნობილი შეიქმ-
ნა: იმის პოემილამ გადიღეს საუკეთე-
სო ადგილები რუსულს ენაზედ, პოლ-
მურზედ, ნემეცურზედ და თვით ჭრან-
ცუხუფს ენაზედ. — მხლა მზალდება ჩი-
ნებული გამოცემა ქართველ მწერალ-
თაგან საბოლოოდ შემუშავებული
ტექსტისა; რომელსაც სურათებს ზიჩი
უხატავს და რომელიც, იმედია, მო-
მავალს წელს შესრულდება. მაშასა-
ღამე ამ ქმნილებას უკვდავად გაუყ-
ვლია საუკუნეები და კიდევაც გაივლის
და ამ გვარად „მეფხვის-ტყაოსნის“
შემქმნელის საქმე მოგებულია. მაგრამ
მე მინდა ვცადო ავხსნა, თუ როგორ
შეთხზა რუსთაველმა ეს ვრცელი ეპი-
კური პოემა; რა აზრით შეთხზა იგი,

კოლაძემ სთქვა, რომ ვიდრე ეს სა-
განი გადასწყდებოდეს, უნდა საბუქომ
განხილოს, რა ელირება თითოეული
ფარანი ვაზითა, და ელექტრონუ-
ლის ძალით განათებული. მართა-
ლია—განაგრძო მან—მეროპის ყვე-
ლა დიდ-ქალაქებში, როგორც მა-
გალითად პარიჟში, ბერლინში და
ბევრგან სხვაგან ელექტრონულის ძა-
ლით განათება ერთი ორად ჯდება
განით განათებაზე, რადგან ის მაში-
ნები, რომელნიც საჭირონი არიან
ელექტრონულის ძალის შეკრებისათვის
და რომელნიც ორთქლით მოდიან
მოქმედებაში, ძალიან ძვირად ჯდე-
ბიან; მაგრამ ჩვენს ქალაქში ამ გვარი
განათება ძვირად არ დაჯდება, აქ
ორთქლის ძალის მაგიერობას მდ.
მტკვარი გაგვიწვესო.

ამას გარდა ბ. ნიკოლაძეს დაუმა-
ტებია, რომ ერთი გარემოებაც ცო-
ტა არ იყოს, გააადვილებს ელექტრო-
ნულის ძალით ქალაქის განათების
საქმეს. მს გარემოება წყლის გაყვა-
ნაა ქალაქში. უკვე გადაწყვეტილია
რომ წყლის გამყვანი ბაღე იქმნას
მომართული. როცა წყლის მიღების
დაწყობისათვის მუშაობას შეუდგებიან,
მაშინ ამ მიღებთან ერთად ელექ-
ტრონულის მათეოლების გაყვანა სრუ-
რე გარემოებაში და რისთვის, ან ვის-
თვის; რა არის ამ პოემის მნიშვნე-
ლობა; რა არის მისი ღირსება და
ნაკლოვებანება.

როგორც ამოვბენ, შოთა რუსთა-
ველი დაიბადა 1172 წელს ახალცი-
ხის ახლო, რუსთავეში, ერთს პატარა
სოფელში, რომელიც მაშინ ლამაზად
გალაჰიმულიყო მტკვრის ნაპირას და
სადაც ეწოდა მარტო ქურთების ქოხები-
ლა.

ამ სოფელში გაიარა რუსთაველის
ყმაწვილობა; მასუკუნე მისმა მშობ-
ლებმა 1186 წელს ახლო, გაგზავნეს
იგი ბრემს, ძაბეთში, მელაგს ახლო.
ერთს ვისმე ორტელიშვილთან, კაც-
თან ნასწავლთან, რომელიც, რო-
გორც ამოვბენ, მისი მეგობარი იყო,
მაგრამ ჩემის აზრით, ამ ორტელი-
შვილს უნდა ეკისრა მისი აღზრდა და
მასთან უნდა გაეტარებინა რუსთაველს
პირველი წლები თვისის კვატუკობი-
სა.

რუსთაველმა ისწავლა იქ ყოველივე,
რასაც იმის დროს სწავლობდნენ: ცნე-
ზე ჯღომა, იარაღის ხმარება, ცეკვა,
ბურთაობა, ქარ-მიმინოთი ნადირობა,
წერა-კითხვა და სახარების თქმა.

პრ ვიცით, ვინ იყო და მშრო-
მელმა მოწაფემ აჯობა თვის მასწავ-
ლებელს სწავლა-მეცნიერებაში, თუ
სხვათა აღმოაჩინეს მასში ბუნებრივი

ლიად საძნელო საქმეს არ შეადგენ-
სო.

ამ სახით, ნიკოლაძის აზრით, იმის
მაგიერ, რომ ნათით განათებულად
გაზით განათებაზე გადავიდეთ, ისევე
სჯობიან, რომ ნათეს პირ-და-პირ
ელექტრონი მოჰყვეს და ვაზს სრუ-
ლიად თავი მივანებოთ.

შალაქს ბეორგივესსაც ასე უქნია,
როგორც დემოწმა ხმოსანს ნიკო-
ლაძეს ექ. მანაოვი.

— გამოვიდა ერთ წიგნად ქართუ-
ლი პედაგოგიური ქურნალის „ნობა-
თი“-ს მე-VII, VIII და IX ნომრები.
რედაქცია ბოდიშს იხდის მკითხვე-
ლებთან ქურნალის დაგვიანებისათვის
და არწმუნებს მათ, რომ თვით „რე-
დაქცია“-ს სამწუხაროდ მიანიდა „ნო-
ბათი“-ს რომელიმე წიგნის დაგვიანე-
ბა და ამისათვის ყოველივე თავისი
ძალ-ღონე მხოლოდ იმაზედა აქვს
მიქცეული, რომ ამ გვარი დაგვიანე-
ბა აიცილოს, მაგრამ რასა იქმს კაცი
იქ, საცა ძალა აღმართს სხვათა-
რა ძალაა ეს ძალა. რომელიც რე-
დაქციას აქვს მიზნად ქურნალის
დამკოვლებისათვის, ყველასათვის ცხა-
დი უნდა იყოს. რედაქცია ამ გვარ
მიზნად ასახელებს სხვა-და-სხვა გა-

ნიკიერებანი, რომელთაც განვითარე-
ბა ეჭირებოდათ, — მაგრამ ეს კი ვი-
ციოთ, რომ 1199 წელს ახლო, რომ-
დესაც იგი ოცის წლისა იყო, გაგზავ-
ნილ იქმნა ათინას, მაშინ მოგზაუ-
რობას დიდხანს უნდებოდნენ და ძვი-
რადაც ჯდებოდა. მაშ რუსთაველის
მშობელი ან საკმაოდ მდიდარი
იყვნენ, ან, თუ სამეც ისტორიკოსს
მართანს დავუჯერებთ, რუსთაველი
წავიდა სახელმწიფო ხარჯზედ სხვა მის
ყმაწვილთან ერთად, რომელნიც ყო-
ველ წელს უფასოდ იგზავნებოდნენ
საბერძნეთში თავიანთ სწავლის დასა-
მთავრებლად.

რუსთაველმა სწორედ ათინაში ვაი-
ცნო კარგად დიდი გენიოსები ძველის
დროისა; იქ ჰკითხულობდა და სწავ-
ლობდა ფილოსოფოსთა და ისტორი-
კოსთა თხზულებებს. იქ პირველად
მოისმინა მან მწყობრი გალობა, მუ-
სიკა, მე მგონი, იქ იმ მომხიბლავს
ბუნებაში, ლაყვარდ ზღვის პირს, დი-
დებულ და მკვერ-მეტყველ ძველის
დროის ნაშთების ჩრდილში, პირველ-
ლად სცადა მან ლექსების თქმა. მე
დარწმუნებული ვარ, რომ იქ გონმარ-
ტობულმა და თვის ქვეყანას მომზა-
რებულმა განიზრახა დაწერა თვის გა-
მაუკვდავებელის პოემისა. მს პოემა
თვის გასაფურჩქნავად მოელოდა მხო-
ლოდ ნაპერწკალს იმ სიყვარულისა,

რემოცებს და სხვათა-შორის მატერიალურ საშუალებების უქონლობასაც.

უკანასკნელის წიგნის (სამი ნომერი) შინაარსი შემდეგია: 1) ნანისა, ლექსი X—X-ისა 2) ბუზი-ბუზილო და ფუთკარი ზუზუნა, (მიბაძე) მ. ჯანა-შვილისა 3) მოგზაურობა ოთახში, ეზოში და ბაღში. ანისა. 4) კონის შავირდი (ბების ნამბობი) სანდალასა, 5) ემაწილის ოცნება, ლექსი X—X-ისა. 6) როსტომელა, არაკი ი. 7) ელსა. 8) შაყიტას ქურდი (მოთხრობას. მგლობლიშვილისა, 9) სამხრძმანი (ხალხური ზღაპარი) მ. ნახაძისა. 10) შირლოცის (სპარსული ამბავი, სურათებით) სომხურილამ ნათარგმნი ზ. მამულიანისა. 11) ემაწილები ღრუბელში (მართალი შემთხვევა, რუსულით) მარგაველისა. 12) ისტორიული კოკორი: I წმ. — მ. მ. ლავით და ქონსტანტინე, II მეფე მახტანგ ზორგასლანი — მღვ. ღიმ. ჯანა-შვილისა; 13) ჭიზიკა; ჰაერი და მისი თვისებანი; 14) გამოცანები და სხვ.

შინაარსი დამატების შემდეგია: 15) პედაგოგია: ჭიზიკური აღზრდა, წყალტუბლისა; 16) სამაგალითო გაკვეთილები: სამღეთო სჯულის სწავლება, მისივე. 17) — ბიბლიოგრაფია; „კონა“, საკითხავი წიგნი, შედ. ი. მოგებაშვილისა. 18) ახალი წიგნები, 19) „ნობათი“ — ფოსტა (ყდაზელ).

== მწვემისა უკანასკნელ ნომერში დაბეჭდილი სხვათა-შორის წერილი მ. შ.—ძისა ქართულის ენის სწავ-

რომელიც აღუგზნა მას გულში უდიდებულესმა დედოფალმა საქართველოსამ.

რამდენიმე წელიწადი გარედ ყოფნის შემდეგ, იგი დაბრუნდა ძველსაში და მიღებულ იქნა მამარის სასახლეში. ამ წამად ცოლიანი იყო იგი თუ უცოლო და შეერთო მხოლოდ დედოფლის ხაზინადრად დანიშნის შემდეგ?

ძალიან საინტერესო იქნებოდა ჩვენთვის, ვიცოდეთ დაწერილებით ეს ამბავი. იცინა მხოლოდ ეს, ანუ ჰგონიათ რომ იცინა, ვითომ რუსთაველმა შეერთო ცოლი, რომელმაც უღალატა მას და გასცვალა ერთს არაბზედ და მასუკან რუსთაველი საჯაროდ გაეყარა მას.

მე უფრო მეტად, რომ ესეთი ხანმოკლე და ბედკრული ცოლ-ქმობა განუშადა მას, ათინაში ყოფნის დროს, მრტელიშვილმა, ან მისმავე ოჯახობამ და ქორწილი საქართველოში დაბრუნების დროსვე მოხდა. იმ დროს იმერეთის წესის კვალობაზედ, როდესაც ქაბუჯნი ათინად ბრუნდებოდნენ და სამღვდელთაში არ შედიოდნენ, უმოყვრდებოდნენ რომელსამე თავდაზნაურის გვარს და ხშირად მთელს მათს ქონებას მათგან შეძენილი დიპლომა შეადგენდა.

მე წარმოადგენილი მაქვს, რომ რუსთაველი ახალგაზდა, მშენებლის სახისა, სწავლული, მაღალის ადგილის მკვიდრი, რაკი დაესწრობოდა ზედი-

ლებს შესახებ. ავტორი შეეხება ამ საგანს ვანსაკუთრებით იმ მხრით, რა მხრითაც ქართულის ენის სწავლება სასულიერო სასწავლებლებში იქცევს ჩვენს ყურადღებას. ბ. მ. შ. ჰპოვებს, რომ ჯერ-ჯერობით ქართული ენა კარგად ვერ ისწავლებაო. „ჩვენ არც გამოკვლეული პროგრამა გვაქვს, ამბობს იგი — და არც განსაზღვრული სახელმძღვანელოები; წარსულ წელშივე, როდესაც ქართული ენა გახადეს სავალდებულო საგნად, უმაღლესმა სასულიერო მთავრობამ მოითხოვა ქართული ენის პროგრამა, როგორც იყო პროგრამა შეადგინეს და წარუდგინეს მთავრობას დასამტკიცებლად, მაგრამ ჯერ-ჯერობით კი არ ვიცით: დამტკიცდა პროგრამა, თუ არა; პროგრამითხვავს რომ სასულიერო ლიტერატურას უფრო მეტი ყურადღება ჰქონდეს მიქცეული, ვიდრე საეროს. მსცხადია. წინედ თურმე ამ მოთხოვნის დასაკმაყოფილებლად, ღვეითნს ასწავლიდნენ შევირდებს, მაგრამ პროგრამის შემდგენელი მიხვდებოდა, რომ მართლ ღვეითნი არ იყვნენ და არც მისი კითხვა იქნება ავრეგასავები უმცროს კლასებში და ისევე „დაბადების“ ზოგიერთა ადგილები დაუშვობინებათ. პროგრამითვე საერო ლიტერატურადგან განსაკუთრებითი ყურადღება უნდა მიქციონ მასწავლებლებმა თანამედროვე მწერლებს; შეასწავლონ ყმაწვილებს მათი სხვადასხვა პროზაული ნაწერები, ლექსები, აგრეთვე სახალხო არაკები. ძველ მწერლებსაც უნდა ექმნას ცოტადღე-

ზედ მომხდარს გამარჯვებას სპარსელებზე და ოსმალებზე, გამარჯვებათა, რომელთაც განამშენებინეს პირველი წლები მამარის მეფობისა; რაკი ნახელა აღდგინებას ხელოვნებისა, რომლის აღწერაც მე ვცადე ძველნი სხელოვნების შესახებ; ერთის სიტყვით, რაკი თვალს ვერ გაუხწოვრებდა დიდებას საქართველოსის ერთის ქალის წყალობით შეძენილს, — არ შეიძლებოდა არ ჩასახრდა გულში სიყვარული თვისის დედოფლისადმი, რომელსაც არ უღალატა მთელი თვისი სიცოცხლე. ამ სიყვარულმა, როგორც ლეგენდა ამბობს, აიძულა იგი ჯვარის მომასტრში, იერუსალიმში შესულიყო, დედოფლის სიკვდილის შემდეგ ბერად შემდგარყო და მომკვდარყო იქვე.

მერე მამარს კი უყვარდა რუსთაველი? მე არა მგონია. მართლდრთი პორტრეტი, რომელიც ნამდვილი უნდა იყოს, დანატოლია მეთაინის ეკლესიის კედელზედ. ამ პორტრეტს თუ დაუფიქრეთ, მამარი უნდა ყოფილიყო წმინდა ქართული ტიპისა, ლამაზი, წამოხადევი, დიდი შავი თვალები ჰქონოდა, მაგრამ სახე მისი არ არის გამომეტყველი, მაჩვენებელი დიდის მახვილ-გონიერებისა და გულ-ციფობაც ეტყობა. ბიზანტიური სკოლის არტისტისაგან შექმნილი მისი სურათი მკაცრი წარმოსადგენა იგი გვინატნებს თვალწინ სურათს ქალისას, რომელიც ამჟამად თვისის უბრალოებით

და შეგნებული აქვს თვისი მშენებრება; მაგრამ არ ეტყობა კი, რომ მხარე იყო ოგონოს, ან განუყვან ვნებათ-ღელვა, გარემო იმ კანონიერის კავშირისა, რომელნიც ორჯერ არაგუნა მას სამღვდელთაში და არაგუნა არა მისდა საბედნიეროდ.

იმდროინდელი ჭეოდალური წესწყობილება, პოლიტიკაზედ ზრუნვა და ცრუ-მორწმუნე მიმართულება, რომელმაც იმდენი ეკლესიები ააგებინა და იმდენი ძვირუხარი ხატები შეაწირინა, არ დაუტოვებდა მამარს გართობისათვის დროს. მისი განთქმული მშენებრება და საზოგადო თავყანისცემა უცნაურს აზრებს ჩააგონებდა თვის ქვეშევრდომებზედ და თვის პირადს ღირსებაზედ.

როგორ უნდა დამეცირებინა თავი და აქცეოდა ერთს ტრუბადურს, რომელსაც წილად ჰქონდა მხოლოდ ჩანგზედ მღერა მამარის შემქმნებელ ლექსებისა; და ამ ლექსებს იგი აღიზნებდა ყურის გდებას, როგორც საქმეველს მის სასახლეოდ კმეულს. ტრუბადურის მნიშვნელობაზედ საქართველოში სხვა წარმოდგენა არსებობს, ვიდრე მეროპაში. აქ ტრუბადური არა ნიშნავს რაინდს, რომელსაც ჩვენ მხვეულები ვართ, და მეტადრე არა ნიშნავს მაცდურს მომღერალს, რომლის როლსაც, როგორც თვით ტრუბადურები, ისე ტრუგებები ხშირად თამაშობდნენ შუა საუკუნეებში. სინედარბაზის პატრონი

ნი ყურადღება მიქცეული, აგრეთვე გრამატიკის და მეტადრე საეკლესიო გრამატიკის შესწავლას.

რაიკა შეეხება სახელმძღვანელოთა, წერილის ავტორი ჰუქრობს, რომ უნდა შესდგეს ან ქრისტიანობა და ან ლიტერატურის მიმოხილვა, რომელშიაც უნდა იქმნეს განხილული შესანიშნავნი სასულიერო და საერო მწერალნი ძველისა და ახლის დროისა თავიანთი უფრო საყურადღებო თხზულებებითურთ. ამ გვარის სახელმძღვანელოს შემდგენელმა არ უნდა დაივიწყოს საეკლესიო გრამატიკაც, რომელსაც აქამომდე არავითარი ყურადღება არა ჰქონია მიქცეული.

== ამიერ-კავკასიის საქალებო ინსტიტუტში მთავრობამ ნება-დაართო, რომ გაისხნას მოსამზადებელი კლასი.

== ს. პეტრობუგის უნივერსიტეტის პროფესორს სოკოტოვს თავისუფალ კონფერენციის საზოგადოების სსდამაზე წარმოუთქვამს სსკათა-შორის, რომ კავკასიაში მოგზაურობის დროს მას უნახავს და დაწმუწუნებულა, რამდენად მოხერხებულად მოთავსებულა ამ ქვეყანაში უცხოელნი. მისის სიტყვით ეკვლა რუსებისაგან გამართული ანკეშუმის წარმოება თან-და-თან იღუპება, მაშინ როდესაც უცხოელებისა კვავის. საფრანგეთის პლანტატორებს ღვიონის ჭიჭიძის საფრანგეთიდან ანკეშუმის თესლიც კი ჩამოაქეთ კავკასიაში და ეკვლა ანკეშუმის მწარმოებელთა შორის ასაღებენ მას მისხლს 4 მან.

და შეგნებული აქვს თვისი მშენებრება; მაგრამ არ ეტყობა კი, რომ მხარე იყო ოგონოს, ან განუყვან ვნებათ-ღელვა, გარემო იმ კანონიერის კავშირისა, რომელნიც ორჯერ არაგუნა მას სამღვდელთაში და არაგუნა არა მისდა საბედნიეროდ.

იმდროინდელი ჭეოდალური წესწყობილება, პოლიტიკაზედ ზრუნვა და ცრუ-მორწმუნე მიმართულება, რომელმაც იმდენი ეკლესიები ააგებინა და იმდენი ძვირუხარი ხატები შეაწირინა, არ დაუტოვებდა მამარს გართობისათვის დროს. მისი განთქმული მშენებრება და საზოგადო თავყანისცემა უცნაურს აზრებს ჩააგონებდა თვის ქვეშევრდომებზედ და თვის პირადს ღირსებაზედ.

როგორ უნდა დამეცირებინა თავი და აქცეოდა ერთს ტრუბადურს, რომელსაც წილად ჰქონდა მხოლოდ ჩანგზედ მღერა მამარის შემქმნებელ ლექსებისა; და ამ ლექსებს იგი აღიზნებდა ყურის გდებას, როგორც საქმეველს მის სასახლეოდ კმეულს.

ტრუბადურის მნიშვნელობაზედ საქართველოში სხვა წარმოდგენა არსებობს, ვიდრე მეროპაში. აქ ტრუბადური არა ნიშნავს რაინდს, რომელსაც ჩვენ მხვეულები ვართ, და მეტადრე არა ნიშნავს მაცდურს მომღერალს, რომლის როლსაც, როგორც თვით ტრუბადურები, ისე ტრუგებები ხშირად თამაშობდნენ შუა საუკუნეებში. სინედარბაზის პატრონი

== კავკასიაში კავკასიის უნივერსიტეტში დაბინადებულა, მეტას-მეტად შეუწუხება ადგილობრივ გუბერნატორს სირა-ფაშას. მოთმინებამ გამოსულთ მთავრთ მიუციათ ქადაგი სკანთქონისთვის და უზიჯან, რომ გაუგებარის ძანატეობით და მიკინჯარებით ბეღკენისა. საჩივრა ასე თურმე თავდება: ჩვენ დაკნებეთ თავი ჩვენს სამშობლოს და გადმოვსახლდით აქ განსაკუთრებით იმ აზრით, რომ დაგვეცვა მუსუდამხური საწყმუნებელა. ხოლო თუ მართლ-მართლ უნდა ქვეყანაში ცხოვრება ასეთი უტანელი იქნება, ჩვენ აღაჩაფრეს შევსედავთ, რადგან დადი ხანის თავისკენ გვიზადვენ მშობელ მთავრსაგანთა მწვერვალითა (გაზ. „კავკასია“).

რუსეთი

ჭინანსთა სამინისტრომ, როგორც ამ მოკლეს ხანში გვაცნობა დევემამ, მოახდინა განკარგულება, რომ საგუბერნიო და სამაზრო ხაზინებში ერთსა და იმავე დროს ერთად არ შესაურობდნენ ხოლომე ახლო მონათესავენი: მამა შეილითურთ, ბიძა ბიძაშვილითურთ, პაპა (ბაბუა) შვილის შვილითდა სხვ. ამ გვარის განკარგულების მიზნად ის მოჰყავთ, რომ ვინცოცაა ხაზინადარი ან ამის თანამემწე ავად გახდეს, ახლო მონათესავეთ არა ჰქონდეთ ნება ხაზინის საწყობში შესვლისა. ამ ცირკულიარის ძალით ბევრი მოსამსახურ-

გულ-კეთილი ქალი მეროპაში მალე გადუშლიდა ხოლომე თავის გულს პირველსავე მომხიბლივს მაწანწალას, რომელიც გაზაფხულობით, მოწყალეების პარკით ხელში, სკრიპკა-გადაკიდებული მოდიოდა მასთან და ვიდრე თვით პატრონი სახლისა გარედ ომს ერთობოდა, მალე ვიწყებინებდა კეთილშობილ ქალს თავის ჩვეული სიმღერებით გრძელ ზამთრის ღამეებს, უსიამოდ გატარებულთ ჯარის რთვაში და ქანდაკის თამაშობაში მის შინა-ყმებთან.

ძველსაში კი ისინი არა მკიდნ სიყვარულის ნაყოფთ, რომელნიც ლექსებს ამბობდნენ და მღეროდნენ სიყვარულზედ. მს ორი როლი სულ სხვადასხვადაა ერთმანეთში არ უნდა გაირიოს. მანა ჩვენს დროს კი არა ვხედავთ მოცეკვართ, მემუსიკეთ, ლექსების მთქმელთ, პოეზიის ბოშებს, რომელნიც ქალაქილამ ქალაქად და სახლილამ სახლად დადიან, ყველგან სიამოვნებით იწვევენ, მაგრამ რომელთაც დიდი კაცის ცოლი თავის დღეში საყვარლად არ გაიხდის.

მსეთი უნდა ყოფილიყო რუსთაველის ბედიც. მაგრამ იქნება მამარმა განსაკუთრებულის თვლით დაინახა იგი? იქნება რისი კავშირით ოცნება — გამქრალს, გლოვებულს ახლისა და უცნობის პრეზიით, რომელიც თითქმის აღმერთებდა მას, გვიან გაეღვიძა გრძობა, ცნობის მოყვარულამ გზატკაცა, აღატყინა მწვევი სიყვა-

რენი სხვა-და-სხვა ხაზინებში დაითხოვეს სამსახურიდამ.

მუსტიციის სამინისტროს წარუდგენია სახელმწიფო რჩევაში აღრიცხვა იმ ხარჯებისა, რომელნიც მომავლის წლისათვის უნდა გაცემულ იქნას მლქის სასამართლოთა შესაძენად. სხვათა შორის მბილისის მლქის სასამართლოსთვის გამოთხოვილია 706,922 მან. ჰველა ოლქის სასამართლოთა შესახვა მთავრობას დაუჯდება მომავალ წელში 9,066,277 მან. ამ ხარჯის დამოუკიდებლად სასამართლო პალატებისათვის აღრიცხულია 1,119,448 მან. ხარჯი.

შმართებელესი სენატი განმარტებს, რომ ბეჭდვის საქმეთა უმაღლესის სამართველოის ვალდებულებას შეადგენს პასუხის გებაში მოცემა იმ უცენზურო გამოცემათა რედაქციებისა, რომელნიც კრძო პირებზე დაბეჭდილს ცრუ ცნობათა გასამტყუნებლად ამ პირთა თხოვნით არ დაბეჭდენ გასამართლებელ პასუხსა.

1886 წ. შესრულდება 25 წელი, რაც რუსეთში ბატონ-ყმობა გადავარდა. ამ წლის დიდებულად სადღესასწაულოდ ემზადება მთელი რუსეთი. პეტერბურგის ქალაქის გამგეობას განზრახვა აქვს შეიძინოს დიდი სურათი, რომელიც წარმოადგენს იმპერატორ ალექსანდრე II, როდესაც აწ განსვენებული იმპერატორი 1861 წ. მარტის 17 სდგას აღმირალტის მოე

რულის გამოცხადებამ; იქნება მადლობის გრძობამაც დასძლია მას და შეაყვარა თავისი პოეტი, ან გრძობამ მოატყუა და შეყვარებული ეგონა. ეს შესაძლებელია და უფრო შესაძლებელია წარმოგვიდგება, თუ მოვიგონებთ, რომ ერთსა და იმავე დროს რუსთაველი გაეყარა თავის ცოლს და მამარ, ბიორგისთან გაყრილი, დათანხმდა ღვითთან შეუღლებას. ისეთი ერთგულება და თყვანის-ცემა მამარის სახელისა, რომელიც შეადგენს დიდების წყაროს რუსთაველისათვის, უნდა უფრო სხვაფრივ აიხსნებოდეს ვიდრე მეფის ორიოდ ალერსიანი სიტყვით. ჰველა იცნობს ქართველების ხასიათსა, ჩვეულებასა და ბუნებას და არც ის უნდა დავივიწყოთ, რა ზნეობისანიც იყვნენ მეფე-დედოფალნი და თავადნი იმ დროისანი. ამის შემდეგ ძნელია დავერწმუნოთ პლატონიურ სიყვარულს, რომლის მავალითს ისტორია არც ერთს არ წარმოგვიდგენს.

რადგან არავითარი ნამდვილი ცნობა არა გვაქვს ამის შესახებ, ამიტომ ნუ დავამცირებთ ღირსებას მამარმეფისას და ექვს ნუ შევიტანთ მისს პატრონებაში, მაგრამ ნურც იმას დავივიწყებთ, რომ ის დედა-კაცი იყო. ამას გარდა ნუ დავამცირებთ ნურც პოეტს, ნუ დავწამებთ მას პირფრობას, მაგრამ იმასაც ნუ დავივიწყებთ, რომ ისიც მამა-კაცი იყო.

ეს ექვი რომლის გაფანტვაც სწა

დანზე აუარებელს ხალხის შუა. სურათი, სიგრძით 9 და სიგანით 6 1/2 ადლი, ნახატია მხატვრის დიტენბერგისა. 5 1/2 წ. მოუნდომებია განსვენებულს მხატვარს ამ სურათის დახატვისათვის. მხატვრის ქერივისაგან შეუძენია ეს სურათი ვინმე მებერს, რომელსაც ეწოდა წინადადება მიუტია პეტერბურგის ქალაქის გამგეობისათვის შეიძინოს ამ გამგეობამ ეს სურათი მისგან 30,000 მან.

სახელმწიფო რჩევაში ამ ვამად გაცხარებული მუშაობაა 1885 წლისათვის სახელმწიფო ხარჯების აღრიცხვაზე. მომავალს ქრისტეშობისთვის 15-თვის უეჭველად უნდა განიხილოს ეს საქმე, რომ მომავლის წლის იანვრის 1-თვის შეიძლებადეს სახელმწიფოს აღწერის შედგენა.

ამ უკანასკნელ ხანებში ბევრი ქალაქები წასულა, სადაც ჯერ არს, სხვა-და-სხვა ქალაქის გამგეობათაგან, იმის შესახებ, რომ ქალაქს შეუმცირდეს ხარჯი ადგილობრივის პოლიციის შენახვისა. შეუწყნარებიათ მხოლოდ იმ ქალაქების თხოვნა, რომელთაც შემოსავლის წყაროების სიმცირე შესამჩნევად ეტყობათ. პირ-იქით იმ ქალაქებმა, რომლის მცხოვრებთა რიცხვი თან-და-თან მატულობს და აქედამ შემოსავალიც იმატებს, უფრო მეტი ხარჯი უნდა გაიღონ ხალხე ადგილობრივ პოლიციის შესანახავად.

ღიან ახალს კრიტიკას და რომელიც გარშემო ერტყმის ყოველთვის ამ ორის სალიგენდოდ გარდაქცეულ პირის ერთმანეთთან დამოკიდებულებას, აძლიერებს უფრო ჩვენს ცნობის-მოყვარეობას, ინტერესს რუსთაველის ქმნილებსადმი, რომლის აქა-იქ გაბნეულნი ლექსნი გვაძლევენ საბაბს სხვა-და-სხვა აზრის შედგენისათვის.

ბევრს ჰგონია, ვითომ ორნი გმირნი ქალნი პოემისა მინათინ და ნესტარ-აზრეგან მამარს წარმოგვიდგენდენ. ბევრს პირ-და-პირ, საქვეყნოდ სიყვარულის გამოცხადებლად ეჩვენა რამდენიმე ლექსი შესავალისა, რომელთაც აქამდის ცუდად სთარგმნიდენ. მართალია პოეტი ამბობს:

„დაკეუძღუწდა, მიჰნურთათვის კვლავ წაშლია აწსათ აწი, ანუ მომტეს განკურნება, ანუ მიწა მე სამარა!“

„აწა გუღი გამაჰნურდა, მისდამია კვლავ წბუნა, მისჯეთ ვინ, ხოტვთა დაწვა კმარას, მისცეს სულთა ლხენა.“

„იგია ჩემი სიცოცხლე...“ მაგრამ ეს ლექსები მასუკან უნდა იყვნენ მიმატებული და ძნელად წარმოსადგენია, რომ იგინი წაეკითხა მას მამარის მეუღლის წინაშე, რომელიც ამ შემთხვევაში მეტად სათაკილო ყოფაში იქნებოდა. მადავბდეთ 700

უცხოეთი

საშრანგმითი. რამდენადც იმპერატორის მიღწევისათვის წარმოატყმულა სატახტო სიტყვამ ასიამოვნა საფრანგეთი, ორი იმდენად უსიამოვნებას აყენებს თავ. ბისმარკი ამ ქვეყანას მონკინის საქმეების გამო. „რაც კი უმზავსი, სისულელე რამ ხდება საფრანგეთში, ეს სულ თ-ის ბისმარკის მანქანებითაო! წარმოუთქვამს ერთს დეპუტატთა კრებაზედ დეპუტატს ძლე-მანსოს. ბისმარკი საფრთხილოა, როგორც მტერი და უფრო საფრთხილო როგორც მოყვარეოა. საზოგადოდ ამ მონკინის საქმეების შესახებ დეპუტატთა შორის დაუტყობელი კამათობაა გამართული პალატაში. უფრო ნშირად უბატურად ექცევიან მინისტრთა პრეზიდენტს ჭერის. მაგრამ თავის შხრით ჭერიც მკვიდრად სდგას ჯერ-ჯერობით და შეძლებს იმამერ პასუხობს მოკამათეთა. ჭერის აზრით, ბარემ მასაც არ სურდა, რომ ჩინეთსა და მათ შუა ამ რიგად წასულიყო საქმე, მაგრამ ეწოდა, რაკი ვაგებით ამ საქმეში — ენერგიულის მოქმედების მეტი არა დაგვიჩენია-რაო, ყველა ამისათვის კარგად დიდი თანხა საჭირო და მოგიტხოვ მოგვეცეს იმდენი საშუალება (ფული), რამდენიც მომავლის წლისათვისაც მოგვინდებაო.

ბერმანია. მთელი შეროპა ეგერას გახდა ჩემთან ბრძოლით, ვერ შემარცხა მან, და თქვენ გინდათ, რომ რასამე გახდეთ ჩემთან, თქვენა გსურთ

საუყუნეს და წარმოვიდგინოთ მამარ დედოფლის სასახლე გაბრწყინვალე-ბული და მე-XII საუყუნის ეტიკეტი-სამებრ მომართული; წარმოვიდგინოთ რუსთაველი მომღერალი თვისის პოემისა. მანა კქუაში მოსასელელია, რომ ამ ნადიმზედ იმისთანა პირს, რომელიც, ვკონებთ, აზნაურის ღირსებაც არა ჰქონდა, გაებდნა და საქვეყნოდ გამოეცხადებინა თვისი სიყვარული თავის მეუღლისადმი? მერე იმ ჰომერიული ნადიმზედ, სადაც ღვინის სიუხვე ყოველსავე ძალადობას ბოდიშს ადვილად მოხდიდა.

ამასთანავე ავიწყლებათ, რას ამბობს პოეტი რამდენისამე სტრიქონის შემდეგ:

ქსამს თავისსა სვაშიადსა (მიჰნურა) აკვასთანა ამუღანებუქს, არ ბედიათაჟ ჭია ზმიადეს, მოყვარესა აწსათ უზნდეს მიჰნურთა...“

ამბობენ, რომ პოემა მამარს უძღვე-ნა რუსთაველმაო. მაგრამ ერთ-ერთს უკანასკნელს ხანაში პოეტი ამბობს:

ქართველთა ღვთისა დაგითის, ვის მზე მსახურებს საკებლად, ესე ამაჟი გავლექსე მე მათდა საკამათებლად...“

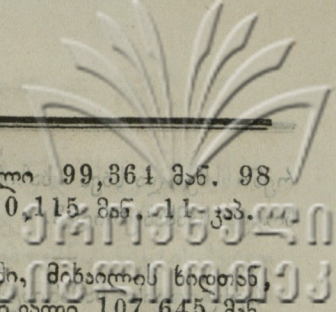
ზოგს ჰგონია, რომ ამ სიტყვებით რუსთაველს უნდოდა დემდალა თავისი აზრი და არ გაეშხილა პირ-და-პირ, ვის უძღვინდა იგი თავის პოემას. მე

ჩემი შეშინება! — აი, დედა აზრი იმ გრძელის, ცხარე სიტყვისა, რომელიც თავ ბერმანის კანკლავრმა თავ. ბისმარკმა მიმართა ჩვენსტავის წევრთა მანკლავრმა სათითაოდ გააჩია ყველა დასი ახალის რეინსტავისა და უმეტესობას კილი მოუწახა. ამ გვარი დავასება დასებისა ვერაფრად მოუწონეს თ. ბისმარკს ნემეცურმა ვაზეთებმა, გარდა ორის თუ სამის ოჭიციორ-ზუროს ვაზეთისა. მით კრებაზედაც მისცეს პასუხი რამდენიმე მეთაურთათ. ბისმარკს და მათ შორის რიკერტის პასუხმა ყველაზედ უმეტესნი აღტაცება გამოიწვია რეინსტავის კრები-საგან. აბრ ფაგონილა ამ გვარი დავასება, ამ გვარი კრიტიკა, რომელიც თავ თ-მა ბისმარკმა შეამკო ახალი რეინსტავის, სთქვა, სხვათა-შორის რიკერტმა. „მთუ კი მართლა 157 წევრია მხოლოდ ერთ-გული იმპერატორისა და იმპერიისა (როგორც ბისმარკმა აღიარა) მაშ დანარჩენები მტერი უყოფილან იმპერატორისა და იმპერიისა. მანკლავრის შინაგან პოლიტიკაზე ეს ისეთი ცხარე განჩინებაა, რომლის გვარადაც მასზედ ჰქამდის თვით მის მტერთაც არ მიუყმართავსთ. მე არ შემიძლიან აღვიარო მისი (ბისმარკის) უფლებანი, რომელთა ძალითაც მას შეეძლოს გახდეს მსაჯულად ჩვენის რწმენისა. იმპერიის კანკლავრი მამულის მოყვარეა და ჩვენც, როგორც მოქალაქენი, ვითხოვთ რომ პატივისცემით იხსენიებოდეს ჩვენი პატიო-ტული გრძობანი, არ იქმნენ ისინი

იმ აზრს ვადგვივარ, რომ რუსთაველს ბევრს გადასხვაფერებას აბრალებენ მისის აზრისას, ბევრს დამალულ განზრახვას, რომელიც მას სრულიად არა ჰქონია. სიტყვა „საკამათებლად“ თავ-მდაბლობით უზმარია რუსთაველსაო. მე მგონია, ეს სიტყვა იმას უნდა ნიშნავდეს, თუ როგორ აფასებდენ იმ დროს ამისთანა ქმნილებას და იქმნება ამ ვარემოებამ შეგვადგენინოს აზრი რუსთაველის მსმენელების და მკითხველების გონების განვითარებაზედ. მე ეს უფრო დასაჯერებლად მიმაჩნია.

როგორც უნდა იყოს, ეს კი ნამდვილი ჰგონიათ, რომ რუსთაველი დანიშნულ იქმნა დედოფლის ხაზინადრად და ამ თანამდებობას ასრულებდა 1212 წლამდე. იქნება ეს დიდი ადგილი მიენიჭა მას მისის სამსახურისათვის, ან იმ აზრით, რომ ვაე-ადვილებინით მისთვის, მდაბალი კაცის შეილისთვის, სასახლეში მისვლა მოსგლავა 1212 წელს რუსთაველმა, მამარის სიკვდილით გაბედილებულმა, მიანება თავი ძავეასიას და იერუსალიმს წავიდა.

მსეთი იყო ის კაცი, რომელზედაც ქართული მატარე მხოლოდ ორჯერ გაკვრით ლაპარაკობს, რომელსაც იხსენიებენ ზოგიერთნი ხელ-ნაწერნი, მაგრამ რომლის ქმნილებაც ხელი-ხელ საგოგმანებია შეიქმნა. ამ ქმნილებას ჩვენ მეორე წერილში დაუბრუნდებით.

კლავიროვრც დღეს, შეურაცხყოფილია...

ცვლევრები

წმინდალოკის საკურთხეობის ნომერის 26.

მოკლადი რიგოვმა გამოაცხადა, რომ სკოპინის ბანკის მოქმედება ვრცელდებოდა განსაკუთრებით იმ სესხთა გამო, რომელნიც ამჟამად...

ბელთ, რომელნიც გაკოტრების წინადაცხადს ხმარობდენ და რომ არ მიმეცაო - სთქვა...

ბუხარასტი. სამინისტრომ უკან წაიღო სამსახურიდამ დათხოვნის ქაღალდი.

გოლიზაფი. გემი „რიშარდი“ რომელიც ირლანდიიდან გოლონდიისაკენ მიდიოდა დაიდუბა უკვლამოვზაურებით.

ნომერის 27.

ამბროზი. გუმინ საზამთრო სასახლეში იყო პარადი, გიორგის გავაღერებისა.

სასამართლო წესების 25 წ. შესრულებისა გამო, იუსტიციის მინისტრმა მიიღო ტელეგრაფები სასამართლო უწყების რამდენიმე წარმომადგენელთაგან...

კირის ღუქნები და მიწა, 758 კვადრ. საყ.; თაენი ვალი 99,361 მან. 98 კაპ., შესავს. გადასახ. 10,750 მან. 13 კაპ. - სულ 110,115 მან. 11 კაპ.

მათივე პირველ განყოფილებაში, მესამე ნაწილში, მიხაილის ხიდთან, ქვიტიკირის ღუქნები და მიწა 1259 კვადრ. საყ.; თაენი ვალი 107,645 მან. 44 კაპ., შესავს. გადასახ. 13,060 მან. 09 კაპ. - სულ 120,705 მან. 53 კაპ.

მათივე პირველ განყოფილებაში, მესამე ნაწილში, მიხაილის ხიდთან, სამ ეტაჟიანი ქვიტიკირის ღუქნები და მიწა, 243 1/2 კვადრ. საყ.; თაენი ვალი 107,645 მან. 44 კაპ., შესავს. გადასახ. 12,643 მან. 61 კაპ. - სულ 120,289 მან. 05 კაპ.

შადინოვისა, ალექსანდრე ივანეს ძის: პირველ განყოფილებაში, IV ნაწილში, ბანოვის ქუჩაზე ორი ქვიტიკირის სახლი - ერთი ოთხ ეტაჟიანი და მეორე ორ ეტაჟიანი და მიწა, 236 კვადრ. საყ.; თაენი ვალი 37,669 მან. 46 კაპ., შესავს. გადასახ. 3,764 მან. 88 კაპ. - სულ 41,434 მან. 34 კაპ.

მემკვიდრეთა შადინოვისა, მიხაილ ივანეს ძის: პირველ განყოფილებაში, მეოთხე ნაწილში, მელიამინოვის ქუჩაზე ორი ქვიტიკირის ორ ეტაჟიანი სახლი და მიწა, 236 კვადრ. საყ.; თაენი ვალი 16,952 მან. 38 კაპ., შესავს. გადასახ. 1,075 მან. 41 კაპ. - სულ 18,027 მან. 79 კაპ.

ბიბოთოვისა, ნინო ალექსანდრეს ასულის: 1 განყოფილებაში, 2 ნაწილში, ახალ-ბებუთოვის და ძონსულის ქუჩებს შუა ორ ეტაჟიანი ქვიტიკირის სახლი და მიწა, 108 კვადრ. საყ.; თაენი ვალი 19,471 მან. 38 კაპ., შესავს. 2038 მან. 40 კაპ. - სულ 21,509 მან. 78 კაპ.

ბაბაევისა, ლავით მახილის ძის: 2 განყოფილებაში, მე 6 ნაწილში ორი ქვიტიკირის ორ ეტაჟიანი სახლი მალაზიებით და მიწა, 183 კვადრ. საყ.; თაენი ვალი 19,471 მან. 38 კაპ., შესავს. გადასახ. 1781 მან. 31 კაპ. - სულ 21,258 მან. 69 კაპ.

ნადიროვისა, მკატორინე მიხაილის ასულის: მეორე განყოფილებაში მე 6 ნაწილში მლისაბედის ქუჩაზე ორი ქვიტიკირის სახლი და მიწა, 527 კვადრ. საყ.; თაენი ვალი 10,620 მან. 76 კაპ., შესავს. გადასახ. 643 მან. 41 კაპ. - სულ 11,264 მან. 17 კაპ.

ნადეჟდინისა, ნადეჟდა ალექსის ასულის: პირველ განყოფილებაში პირ ნაწილში, შავჭავჭავის ქუჩაზე სამ ეტაჟიანი ქვიტიკირის სახლი და მიწა, 231 კვადრ. საყ.; თაენი ვალი 22,126 მან. 60 კაპ., შესავს. გადასახ. 1333 მან. - სულ 23,459 მან. 60 კაპ.

ტერ-გრაგორიანისა, ტერ-მოლანეს ტერ-ზაქარაის ძის, მღვდლისა: მეორე განყოფილებაში, მე 4 ნაწილში, ნიკოლაევის ქუჩაზე, ორ ეტაჟიანი ქვიტიკირის სახლი და მიწა, 200 კვადრ. საყ.; თაენი ვალი 7257 მან. 51 კაპ., შესავს. გადასახ. 344 მან. 74 კაპ. - სულ 7602 მან. 25 კაპ.

შირაკევისა, ივანე მიხაილის ძის: მეორე განყოფილებაში, მე 8 ნაწილში, ჩუგურეთში ორ ეტაჟიანი ქვიტიკირის სახლი და მიწა, 149 კვადრ. საყ.; თაენი ვალი 12,390 მან. 91 კაპ., შესავს. გადასახ. 1151 მან. 13 კაპ. - სულ 13,542 მან. 04 კაპ.

ბიჩიკევისა, სალომე ტატოს ასულის: პირველ განყოფილებაში, პირველ ნაწილში, ლავითის ქუჩაზე, ორ ეტაჟიანი ქვიტიკირის სახლი და მიწა, 83 კვადრ. საყ.; თაენი ვალი 3681 მან. 46 კაპ., შესავს. გადასახალი 320 მან. 72 კაპ. - სულ 4002 მან. 18 კაპ.

იოსკლანისა, იასონ სოფრომის ძის: მეორე განყოფილებაში, მეათე ნაწილში, მლისაბედის ქუჩაზე, ორ ეტაჟიანი ქვიტიკირის სახლი, ბალი და მიწა 2,212, 51 კვადრ. საყ.; თაენი ვალი 27,610 მან. 91 კაპ., შესავს. გადასახ. 2843 მან. 10 კაპ. - სულ 30,454 მან. 01 კაპ.

ოჭბელოვისა, ნინო ივანეს ასულის: პირველ განყოფილებაში, პირველ ნაწილში, მოლას ქუჩაზე, სამ-ეტაჟიანი ქვიტიკირის სახლი და მიწა, 200 კვადრ. საყ.; თაენი ვალი 10,123 მან. 99 კაპ., შესავს. გადასახ. 475 მან. 93 კაპ. - სულ 10,599 მან. 92 კაპ.

43 1/2 წლიანნი სესხნი.

ობილიისა, გუბერნიის მისივე მანარისა.

მაღალკევისა, ლავით იოსების ძის: თელოვნის აგარს სახნავ-სათესი, საძოვარი და ტყე, 141 დესიატ. 1720 კვადრ. საყ.; თაენი ვალი 1955 მან. 56 კაპ., შესავს. გადასახ. 151 მან. 17 კაპ. - სულ 2106 მან. 73 კაპ.

მაღალკევისა, სოფიო იოსების ასულის: თელოვნის აგარს სახნავ-სათესი, საძოვარი და ტყე, 153 დესიატ. 440 კვადრ. საყ.; თაენი ვალი 2942 მან. 50 კაპ., შესავს. გადასახ. 190 მან. 39 კაპ. - სულ 3132 მან. 89 კაპ.

მემკვიდრეთა შადინოვისა, ივანე მიხაილის ძის: პირველ განყოფილებაში, მესამე ნაწილში, მიხაილის ხიდთან, ორ ეტაჟიანი ქვიტიკირის სახლი, ქვიტიკირის სახლი და მიწა, 204 კვადრ. საყ.; თაენი ვალი 24,841 მან. 27 კაპ., შესავს. გადასახ. 2,686 მან. 4 კაპ. - სულ 27,527 მან. 31 კაპ.

ქუთაისის თავად-აზნაურთა საადგილ-მამულთა ბანკის გამგეობა.

საკუთრებად აცხადებს, რომ, ამ ბანკის წესდების მე 18-ს ძალით, 29 დეკემბრის ამა 1884 წლისა, დილის 12 საათზე, ქ. თბილისს, თბილისის თავად-აზნაურთა საადგილ-მამულთა ბანკის სადგომზე, საზოგადო ვაჭრობით ვასყიდულ იქმნებთან დაგირავებულნი შუთაისის თავად-აზნაურთა საადგილ-მამულთა ბანკში უძრავნი მამულნი ქვემო აღნიშნულთა პირთა, რადგანაც მათ წესდებისამებრ ბანკის სახეგდრო გადასახალი არ შეუესიათ.

ბასილდა მოისპობა მხოლოდ იმ მამულებისა, რომელთა მემკატრონენი, თანახმად ბანკის წესდების მე 19-ისა შეეცებენ ბანკის გადასახადს და თან განცხადებათა ხარჯებს.

ვაჭრობა დაიწყება ქვემო მოყვანილის თაენი ფულიდამ ზედ დამეტებით სხვა და სხვა შეუქმნებელის გადასახადისა, მამულის გასასყიდლოდ და ნიშნავზე ხარჯებისა და, საზოგადოდ, ყველა იმ ფულისა, რომელიც ბანკის თაენის მოვალის სამაგიეროდ დაუხარჯავს. ბანკის ხანგრძლივი ვალის თაენის მოსპობა ამავე ბანკის გირავთს ფურცლებით, რომელნიც მიიღებთან სახელდობრივის ფასისამებრ მანეთი მანეთზე და აგრეთვე შეიძლება გადატანილი იქმნენ მყიდველზე; ხოლო ვალზე გადასახალი და სხვა გვარი ბანკის სახეგდრო ფული უნდა შემოტანილ იქმნენ ნაღდად.

მისაც ვაჭრობაში მონაწილეობის მიღება შესურსთ, მათ შეუძლიათ გასასყიდლოდ მამულთა აღწერალობის და საბუთების განხილვა ბანკის სამართველოში.

თუ ეს ვაჭრობა არ შედგა, მაშინ, ბანკის წესდების 24-ს საფუძვლით დაიწყება მეორე და უკანასკნელი ვაჭრობა 15 იანვარს მომავლის 1885 წლისა.

187 1/2 წლიანნი სესხნი.

ქ. თბილისს.

მაღალკევისა, ანნა ივანეს ასულის: პირველ განყოფილებაში, მეორე ნაწილში, ბალის ქუჩაზე სამ-ეტაჟიანი ქვიტიკირის სახლი და მიწა, 204 კვადრ. საყ.; თაენი ვალი 24,841 მან. 27 კაპ., შესავს. გადასახ. 2,686 მან. 4 კაპ. - სულ 27,527 მან. 31 კაპ.

მემკვიდრეთა შადინოვისა, ივანე მიხაილის ძის: პირველ განყოფილებაში, მესამე ნაწილში, მიხაილის ხიდთან, ორ ეტაჟიანი ქვიტიკირის სახლი, ქვიტიკირის სახლი და მიწა, 204 კვადრ. საყ.; თაენი ვალი 24,841 მან. 27 კაპ., შესავს. გადასახ. 2,686 მან. 4 კაპ. - სულ 27,527 მან. 31 კაპ.